

Täysistunto

Torstai 21.3.2024 klo 15.59—17.32

2.1. Suullinen kysymys sosiaaliturvaleikkauksista (Pia Viitanen sd)

Suullinen kysymys SKT 48/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.01 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Ministeri Purra, ennen vaaleja te sanoitte, että pienituloisilta leikkaaminen ei teille käy. Nyt me olemme nähneet, miten kävi. 1.4. astuvat voimaan historiallisen, historiallisen suuret leikkaukset pienituloisille. Nämä kuristuslait vievät esimerkiksi kokopäivätyössä käyvältä yksinhuoltajalta, jolla jää asumiskulujen jälkeen hieman yli tuhat euroa käteen, 150 euroa. [Vilhelm Junnila: Kuka muistaa Lipposen hallituksen?] Ministeri, moni pienituloinen saattaa nyt ihmetellä, mistä tämä uusi Purra ilmestyi ja mitä tapahtui sille henkilölle, joka aiemmin ennen vaaleja lupaili, että pienituloisilta leikkaaminen ei käy.

Arvoisa puhemies! Ministeri, nyt kun hallitus on kokoontunut keksimään uusia säästöjä kehysriihessä ja lehtitietojen mukaan on jo tiedossa summat, jotka aiotaan leikata, niin kysynkin: aiotteko jälleen kerran nämä leikkaukset kohdistaa pienituloisille, ja voisitteko nyt julkisesti jo kertoa tässä sen miljardisumman, mikä nyt laitetaan ministeri Purran leikkulaudalle? [Ben Zyskowicz: Voisitteko julkisesti kertoa teidän työllisyysvaikutukset?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.02 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten kysyjä tietää, niin täällä vastataan ministereinä, joten puolueen asioihin en ota kantaa. Sen verran voin huomauttaa, kuten ennenkin, että nyt ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan tulevat muutoksethan ovat kuin suoraan puolueeni vaaliohjelmasta. Vastaa-vasti asumistukeen esitetyt muutoksetkin sieltä löytyvät. Mutta tietenkin löytää aina oman tavoitteensa mukaisia viittauksia, mikäli näin haluaa.

Jos katsotaan niitä viime vuonna päätettyjä toimia, jotka tänä vuonna vaikuttavat, niin niiden vaikutusarviot eivät lainkaan viesti sitä samaa, mitä te haluatte viestiä. On aivan selvä, että kun tehdään vaikeita leikkauksia, ne kohdistuvat yksilöihin, ja kun ne omaan kotitalouteen tai omaan kukkaraan kohdistuvat, niin ne ovat vaikeita. Mutta tämä yleinen tilanne, jossa hallitus joutuu näitä päätöksiä tekemään... Me olemme siihen sitoutuneita, me olemme sitoutuneita korjaamaan julkisen talouden tilaa, ja kyllä, tekemään vielä lisää toimia, [Puhemies koputtaa] muun muassa välttääksemme Euroopan komission alijäämämenettelyn ja varmistaaksemme tuleville sukupolvillekin sen, [Puhemies koputtaa] että meil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2024 vp

lä hyvinvointijärjestelmä tässä maassa on. [Ben Zyskowicz: Demareiden linja: perukaa kaikki säästöt!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

16.04 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Purra, taloutta tulee sopeuttaa, mutta siinä tulee tehdä arvovalintoja, ja nämä arvovalinnat voidaan tehdä oikeudenmukaisesti. [Välihuutoja oikealta — Ben Zyskowicz: Kertokaa teidän arvovalinnat!] Totuus on se, että te nimenomaan lupasitte, että pienituloisilta ei leikata, ja nyt teidän omienkin selvitystenne mukaan kaikki leikkaukset kohdistuvat erityisesti pieni- ja keskituloisille, [Ben Zyskowicz: Kertokaa teidän säästökohteet!] joita te lupasitte ennen vaaleja puolustaa. Pelkona on, että myös tulevaisuudessa käy näin.

Puhemies! Kaikkein irvokkainta tässä on se, että nyt nämä leikkaukset tehdään hymyssä suin ja saksia heilutellen. Miltähän tuntuu ihmisestä, jolta leikataan, kun valtiovarainministeri hyvin iloisesti heiluttelee saksia ja leikkuulautoja? [Jenna Simula: Ettekö nähnyt sisältövaroitusta?] Te vitsaillette, ministeri, nyt asioilla, jotka kurjistavat satojentuhansien ihmisten päivittäistä elämää, ja vitsailu on ennenkuulumatonta, ja se on julmaa. Ministeri Purra, minun on pakko kysyä: Milloin lopetatte ihmisten hädälle vitsailun ja naureskelun? Tämä ei ole ministerin arvovallalle sopivaa. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Oletteko tästä samaa mieltä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.05 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aivan luonnollista, että hallituksen tekemät sosiaaliturvaleikkaukset ovat ne, jotka eniten saavat huomiota, ja ne tietenkin erityisesti saavat huomiota myös vasemmisto-opposition suunnalta. Tosiasia kuitenkin on, että jo hallitusohjelmansa perusteella tämä hallitus leikkaa hyvin laajasti julkisesta taloudesta. Meillä näiden leikkaustoimien ulkopuolella ovat lähinnä sisäinen ja ulkoinen turvallisuus ja perusopetus. Jo tällä hetkellä tehdään leikkauksia ja sopeutusta hyvin laajasti julkiseen talouteen, ja tämä linja varmasti tulee jatkumaan.

Tämän vuoden toimista suurin yksittäinen säästö kohdistuu kehitysyhteistyöhön — siis kehitysyhteistyöhön — mutta siitä te ette ole hirvittävän paljon kantaneet huolta. [Kimmo Kiljunen: Kyllä kannamme!] Kun asumistukeen tehtävät leikkaukset ja indeksijäädytys laitetaan yhteen, niin se menee tämän yli.

Katsokaa sitä kokonaisuutta. Ja kyllä, meidän on välttämättä tehtävä lisää toimia, jotta me kykenemme suojaamaan tätä meidän järjestelmää myös jatkossa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.06 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ennen pääsiäistä vietetään hiljaista viikkoa, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei uskoisi!] ja tuota viikkoa tavataan kutsua myös kärsimysviikoksi. Monille kansalaisille tästä uhkaa nyt tulla todellinen kärsimysnäytelmä. [Vilhelm Junnila: Onpas demareilla Golgata!] Nimittäin pää-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2024 vp

siäisen jälkeen, heti huhtikuun alussa, puoli miljoonaa suomalaista tulee tuntemaan arjessaan tämän hallituksen kovat leikkaukset — Kelan mukaan puoli miljoonaa suomalaista. Erityisesti ajattelen niitä lapsiperheitä, jotka ovat saaneet työttömyysturvaansa lapsikortista. Näitä tuensaajia oli vuonna 2022 noin 190 000 — siis me puhumme lähes 200 000 lapsiperheestä, joihin nämä leikkaukset huhtikuun alusta kohdistuvat.

Ja ei, valtiovarainministeri Purra, tämä ei ole aprillipilaa, vaikka teitä kaiketi naurattaa, kun olette näitä isoja saksia niin iloisella ilmeellä heilutellut. [Juha Mäenpää: Lapsellista!] Valtiovarainministeri Purra, te olette pitänyt tässä salissa esillä, että joitain leikkauksia voitaisiin pienituloisille kompensoida. [Puhemies koputtaa] Onko nyt se aika, jolloin te ottaisitte myös tämän huomioon ja tekisitte kehysriihessä päätöksiä, joilla pienituloisiakin huomioitaisiin? [Ben Zyskowicz: Missä demareitten säästökohteet? Kertokaa!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.07 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On aivan totta, että valtiovarainministerinä pyrin muuttamaan yleistä narratiivia siihen suuntaan, että julkisen talouden tasapainottaminen olisi hyve. Tavoite on siirtyä järjestelmään, jossa meillä ei ole ainoastaan pohjoismaista hyvinvointijärjestelmää vaan meillä olisi myös mahdollisesti sen rahoitus. Tällä hetkellä näin ei ole. Meidän tulot ja menot ovat kroonisesti ja rakenteellisesti epätasapainossa. Tästä me emme pääse eteenpäin muuten kuin sopeuttamalla. Me tarvitsemme kasvua ja me tarvitsemme innovaatioita, [Vasemmalla: Ja verotuloja!] mutta valitettavasti tätä akuuttia tilannetta sekään ei tule ratkaisemaan. Meillä kerta kaikkiaan ei ole muuta vaihtoehtoa kuin tasata näitä menoja tulojen suuntaan. [Vasemmalla: Aina on vaihtoehtoja!] Siinä tapauksessa te huolehditte ainoastaan tietystä segmentistä, siitä, mitä hallitus tekee ohjelmassaan ja todennäköisesti myös tulevassa kehysriihessään, mutta minä ja muu hallitus katsomme tätä kokonaisuutta. Kukaan ei käy kieltämään, etteivätkö leikkaukset olisi vaikeita, [Puhemies koputtaa] mutta sen lisäksi julkisessa taloudessa on paljon sellaista, joka ei lainkaan ole meidän tärkeimpien prioriteettiemme mukaista. [Aino-Kaisa Pekonen: Arvovalintoja!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkomaa, olkaa hyvä.

16.09 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pääministeri Petteri Orpon hallituksen tärkein tavoite on pelastaa suomalainen hyvinvointiyhteiskunta. Me hallitusneuvotteluissa valitsimme työn linjan, ja eilen saimme kuulla luvut siitä, että työn linja toimii. Hallituksen eduskuntaan tuomien lakiesitysten työllisyysvaikutus on noin 74 000 uutta työpaikkaa, [Välihuutoja] ja nuo toimet tasapainottavat julkista taloutta 1,7 miljardilla eurolla. [Välihuutoja] Eli hyvää työtä on tehty, työtä sen puolesta, että voimme huolehtia kaikkein heikoimmassa asemassa olevista.

Mutta, SDP, pääoppositiopuolue: te olette tehneet jonkinlaisen vaihtoehdon, mutta olette piilottaneet sen työllisyysvaikutukset, jotka eittämättä saattavat ja taitavat olla negatiiviset. Toivonkin nyt, kun Suomen kansa katsoo tätä kyselytuntia: voisitteko kertoa, mikä on teidän vaihtoehdonne ja mitkä ovat sen työllisyysvaikutukset?

Oli hyvä nähdä eilen nuo luvut, että Petteri Orpon työn linja toimii, ja toivon, että tätä työtä jatketaan vastuullisesti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Tästä puheenvuorosta en erottanut ministereille osoitettua kysymystä, joten siirrymme seuraavaan lisäkysymykseen. — Edustaja Saarikko, olkaa hyvä.

16.10 Annika Saarikko kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siinä valtiovarainministeri on ihan oikeassa, että Suomen talouden tilanne on pidemmän päälle kestävä ja se on ollut sitä liian pitkään — ennen kaikkea siksi, että meiltä puuttuu taloudesta kasvua. Meillä ei ole tarpeeksi rohkeaa yrittäjyyttä, me emme ole tukeneet sitä oikeilla tavoilla. Meille ei maailmalta haluta tulla ja investoida Suomeen. Meille ei ole syntynyt tarpeeksi työpaikkoja.

Mutta, arvoisa puhemies, minusta kyllä sekin ansaitsee tulla mainituksi, että kyllä hallituksen erityissuojeluksessa tähän asti ovat olleet yhteiskunnan hyväosaiset. [Kimmo Kiljunen: Kyllä, kyllä!] On totta, että vaikka te olette joutuneet tekemään vaikeita päätöksiä, jotka nyt näkyvät pienituloisten ihmisten arjessa, niin kaikki tämä olisi ehkä helpompi oikeudentunnossa kestää ja ymmärtää, jos myös hyväosaisten ihmisten tilannetta tarkasteltaisiin. Te kevensitte verotusta kaikkein hyväosaisimmilta. [Välihuutoja oikealta]

Arvoisa puhemies! Kohdistan vielä lopuksi nopeasti kysymykseni ministeri Juusolle, mikä on arvionne nyt kehysriihen lähestyessä: Te olette todennut, että teidän salkustanne sopii leikata, niin että suomalaisten sosiaali- ja terveyspalveluista otetaan pois. Kyllä, te lisäätte rahaa, koska palveluiden tarve kasvaa. [Puhemies koputtaa] Onko teidän mielestänne hyvä asia, että sen lisäksi, että pienituloisilta otetaan euroja pois, myös palveluverkkoa tullaan karsimaan alueilla, [Puhemies: Kiitoksia!] ellette te tee ja johda tätä tilannetta valtakunnallisesti nyt toiseen suuntaan? [Ben Zyskowitz: Oliko se teidän tekemä sote, joka johtaa tähän karsimiseen?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.11 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On selvää, että kun meillä on edessämme kolmen miljardin sopeutustarve ja koko budjetista noin kolmasosa menee hyvinvointialueille, 25 miljardia, niin emme voi välttyä siltä, etteikö säästöpainetta kohdistu myöskin hyvinvointialueille. En tietenkään toivo sitä. Ei sitä kukaan toivo, mutta joskus on pakko suostua joihinkin toimenpiteisiin. Se, että siellä lähipalveluita ja terveyskeskuksia lakkautetaan, ei toki ole hallituksen valinta, vaan se on hyvinvointialueiden oma valinta, ja siihen me emme ole kannustaneet. [Välihuutoja] Päinvastoin, olemme painottaneet koko ajan sitä, että ennaltaehkäiseviin ja matalan kynnyksen palveluihin täytyy puuttua ja ne täytyy hoitaa ja säästöt pitää tehdä muualta. Mutta te leikkaatte sieltä lähipalveluista, terveyskeskuksista, matalan kynnyksen palveluista siellä hyvinvointialueilla. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Hyvät edustajat, hiljentykäämme kuuntelemaan sitä, jolla kulloinkin on puheenvuoro. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.13 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Hyvä puhemies! Arvoisa valtiovarainministeri, kun viittasitte, että nämä päätökset, joita te teette, ovat juuri niitä, joita te ennen vaaleja lupasitte, niin nyt on niin, että joko te ette tiedä, mitä te olette päättämässä, tai sitten muisti pettää. Ennen vaaleja te lupasitte, että ansiosidonnaiseen voidaan tehdä muutoksia, jos kokonaisuusmäärä ei merkittävästi laske. Nyt tullaan tilanteeseen, jossa 1.4. tulevat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2024 vp

voimaan nämä teidän jättileikkauksenne, ja ne tulevat tarkoittamaan esimerkiksi kaksilapsisen perheen äidille tai isälle, joka käy osa-aikatyössä, jopa 700 euron menetystä kuukausittaisiin tuloihin, [Vasemmalta: Ohhoh! — Kimmo Kiljunen: Ei ole totta! — Vasemmalta: On se totta!] ihmiselle, jonka palkka on alle 1 500 euroa. [Kimmo Kiljunen: Ei voi olla totta!] Onhan tämä jättileikkaus.

Mutta se on tässä merkittävää, arvoisa ministeri, että tässä salissa on ollut ennenkin valtiovarainministereitä, jotka ovat joutuneet tekemään vaikeita päätöksiä — on ollut Urpilainen, Rinne, Orpo ja niin edelleen — mutta yksikään heistä ei ole näillä päätöksillä ilakoinut hymyssä suin saksien kanssa. Miltä luulette, että tuntuu näistä perheistä, joilta te teette nämä jättileikkaukset, kun he näkevät nämä teidän saksi- ja leikkuulautakuvat?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä. [Sanni Grahn-Laasonen viittaa — Eduskunnasta: Ministeri Purra!] — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.14 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt on tärkeää tässä salissa ymmärtää tilannekuva ja kertoa siitä myös rehellisesti suomalaisille. Me olemme siinä tilanteessa Suomessa, että me ollaan vaarallisesti velkaantuva maa, me emme voi jatkaa tällä alijäämän tiellä ja on pakko tehdä säästöpäätöksiä, eikä tästä varmaan ole tässä salissa erimielisyyttä. On tehtävä taloutta sopeuttavia ratkaisuja. Sosiaaliturva on tässä säästölistalla siitä syystä, että se on iso osa valtion budjettia, ja siitä syystä, että meidän on pakko tässä tilanteessa panostaa esimerkiksi puolustukseen ja rajaturvallisuuteen.

Kun näitä ratkaisuja tehdään, niin tässä on tärkeää havaita ja ymmärtää myöskin se, että hallitus tavoittelee näillä muutoksilla työllisyyden vahvistumista. Eilisten tietojen, tuoreiden tietojen, mukaan näiden jo annettujen lakiesitysten arvioitu yhteisvaikutus työllisyyteen on 74 000 työllistä. [Välihuutoja] Siinä joukossa, kun puhutaan lapsiperheistä, on paljon isiä ja äitejä. Meidän tavoitteena on se, että sen sijaan, että perheissä kärsitään työttömyydestä, äidit ja isät pääsevät töihin ja lapset pääsevät näkemään työssäkäyvät vanhemmat.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nurminen, olkaa hyvä.

16.15 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun katsotaan työllisyystilastoja, niin työttömien määrä on lisääntynyt 23 000:lla, lomautettujen määrä on lisääntynyt, ja työmarkkinat ovat teidän johdostanne aivan sekaisin — niin että haluaisin pysytellä tässä.

Ministeri Purra, täällä on nyt moneen kertaan kysytty teiltä tätä yksinkertaista kysymystä, ja haluan muistuttaa, että kaikista hyvätuloisimmat, esimerkiksi te ministeriaitiossa, saavat yli tuhannen euron verokevennyksen vuodessa, kun samaan aikaan te osoitatte miljardiluokan leikkaukset kaikista pienituloisimmille suomalaisille. Isoimmat heikennykset tulevat pienituloisille lapsiperheille ja lapsiperheköyhyys tulee kasvamaan. Ihan oikeutetusti me kysymme täältä — ja nämä ihmiset, joiden pienistä tuloista te leikkaatte — mitä te tarkoitatte tällä ivallisella saksivertailulla ja näillä kuvilla, ja toivoisin, että vastaisitte nyt näille ihmisille, koska he ovat ihan oikeutetusti tyrmistyneitä tästä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Olisiko juustohöylä parempi?]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.16 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten jo vastasin edellisessä vastauksessani, niin yleisesti ottaen näen, että julkisen talouden tasapainottaminen ja menojen ja tulojen saaminen lähemmäksi tasapainoa on itsessään tavoiteltavaa myös normatiivisesti. [Vasemmalta: Oikeudenmukaisesti!] Se on itsessään se, mitä valtiovarainministeriltä odotetaan ja mitä odotetaan hallitukselta, jolla on kunnianhimoinen ohjelma. Tästä kertoo myös se, että me olemme tällä hetkellä tilanteessa, jossa me haemme lisää sopeutustoimia. Me olisimme voineet hylätä meidän hallitusohjelman tavoitteet alijäämästä ja velkatasosta, me olisimme voineet olla välittämättä siitä, että uhkaamme joutua EU:n alijäämämenettelyyn, me olisimme voineet viitata kintaalla vähän samaan tapaan kuin viime kaudella tehtiin, [Välihuutoja] rikkoa omat kehyksemme, alkaa hoitaa meidän keskinäisiä erimielisyyksiämme jakamalla rahaa, kuten teidän poliittiseen koodistoonne kuuluu, mutta me emme tehneet niin, ja siksi me olemme siinä aika vaikeassa tilanteessa, jossa me joudumme etsimään lisää toimia, ja uskokaa pois: se ei varmasti ole helppoa. [Puhemies koputtaa] Se ei ole poliittisesti helppoa eikä taloudellisesti helppoa, mutta tämä hallitus on siihen sitoutunut. [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Li Andersson, olkaa hyvä.

16.18 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse saan tällä hetkellä päivittäin viestejä hätääntyneiltä ihmisiltä, jotka nyt ovat saaneet tietää, miten nämä huh-tikuun alussa voimaan astuvat sosiaaliturvaleikkaukset tulevat heihin vaikuttamaan, [Perussuomalaisten ryhmästä: Eli että joutuu töihin!] ja haluan lukea yhden näistä ääneen: ”Sain juuri Kelalta kirjeen, että asumistukea lakkautetaan kokonaan, eli kahden viikon päästä tuloni tippuvat 300 euroa aivan puskista. Asun Helsingissä ja olen yksinhuoltaja. Teen osa-aikatyötä” — eli on töissä — ”koska erityislapseni on toisella luokalla ja myös opiskelen. Olen saanut asumistukea niin kauan kuin olen asunut Helsingissä, noin kymmenen vuoden ajan. Työskentelen terveydenhoitajana, ja palkka on niin pieni, ettei riitä asu-miseen Helsingissä, vaikka tein täysiaikaista työtä aikaisemmin.”

Hyvä hallitus, nämä työssäkäyvät, pienituloiset suomalaiset ovat ne, joilta te tällä hetkellä leikkaatte, samanaikaisesti kun te alennatte omaa verotustanne, samanaikaisesti kun te alennatte työnantajien maksuvastuita, ja jopa oluen verotusta. Jos kerran valtiontalouden tasapaino on niin tärkeä tavoite hallitukselle, [Puhemies koputtaa] miksi te vähennätte valtion verotuloja tällaisilla ratkaisuilla? [Perussuomalaisten ryhmästä: Alkoholiverotus nousee!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.19 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen toistaiseksi tekemät veropoliittiset ratkaisut ovat varsin tasapainossa, eli joitakin veroja kyllä korotetaan ja joitakin lasketaan, [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Oikeudenmukaisesti!] mutta samaan aikaan on aivan totta, että kokonaisveroaste tällä hallituskaudella laskee, pääasiassa hallituksesta riippumattomista syistä, eli esimerkiksi siksi, että fossiilista polttoaineista saatavat verotuotot vähenevät.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2024 vp

Kuten on moneen kertaan julkisuudessaakin jo kerrottu, niin tällä hetkellä, kun me haemme uusia toimia, meillä ovat myös veroratkaisut pöydällä. On aivan totta, että me olemme niin suuren urakan edessä, että siitä ei valitettavasti päästä eteenpäin pelkillä menoleikkauksilla. Samaan aikaan tässä maassa kokonaisveroaste on edelleen hyvin korkea, meillä on korkeat marginaaliveroasteet ja meillä on voimakkaasti tuloja tasaava verotus, joten ei niitä verojakaan kyllä kovin helppo ole korottaa, varsinkaan sinne työn tekemiseen ja yrittämiseen, joita me päinvastoin haluamme lisää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sillanpää, olkaa hyvä.

16.20 Pia Sillanpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työttömyysturvaan tehtävät muutokset ovat aiheuttaneet oppositiossa laajaa vastustusta. On toki kaikille selvää, että oppositio haluaisi jatkaa velaksi elämistä, mutta se ei yksinkertaisesti ole enää mahdollista. [Välihuutoja]

Pienituloisten lapsiperheiden tilanne on aiheuttanut erityistä huolta. Lapsiperheissä pitkittynyt työttömyys on kuitenkin harvinaisempaa kuin yksin asuvien talouksissa. Lisäksi lapsiperheissä yleensä vähintään toinen vanhemmista on töissä. On kuitenkin fakta, että mikäli emme tekisi leikkauksia nyt, tilanne olisi paljon pahempi tulevaisuudessa. Kysynkin ministeri Satoselta: mitkä tulevat olemaan vaikutukset suomalaisiin lapsiperheisiin, jos nämä tarvittavat ja pakolliset toimet jätetään kokonaan tekemättä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.21 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymys oli kyllä erittäin hyvä, koska tässähän on kyse nimenomaan siitä, mihin valtiovarainministerikin jo aiemmin viittasi, kykenemmekö me rahoittamaan pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan täällä Suomessa. Ruotsi ja Tanska siihen kykenevät, koska heidän velkaantumisensa on hallinnassa. Meillä ei ole, ja niitä toimenpiteitä me nyt teemme.

Kun täällä on jo aikaisemmin puhuttu esimerkiksi näistä työllisyysvaikutuksista, niin haluaisin todeta sen osalta, että eihän me voida katsoa niitä työllisyyslukuja, jotka tällä hetkellä ovat, koska nehan ovat suhdanteesta johtuvia. Nämä hallituksen toimenpiteet työllisyyden hyväksi, joista on laskettu se 74 000:n positiivinen vaikutus ja positiivinen vaikutus julkiseen talouteen 1,7 miljardia, eivät vielä ole edes voimassa. Suurimmalta osaltaan ne tulevat voimaan syyskuun alusta, osa tulee toki jo huhtikuun alusta, ja niiden merkitys heijastuu työllisyyteen 2025 aikana, jolloin toivottavasti myös suhdanne on parempi ja se vahvistaa tätä positiivista kehitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

16.22 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palaan siihen alkuperäiseen kysymykseen sosiaaliturvan leikkauksista: Niitähän on tulossa hallitusohjelman mukaan lisää, ja yksi, joka koskee ei vain jotain pientä ryhmää vaan melkein kaikkia palkansaajia, on ensimmäisen sairauspoissaolopäivän muuttaminen palkattomaksi. Tiedän, että vastaatte tähän, että siitähän voi sopia työehtosopimuksessa, mutta miksi se halutaan sitten kuitenkin säätää laissa, joka tulee tekemään sellaisen takaportin, että on vaikeampi sopia siitä jatkossa työehtosopimuksissa? Jos kolme kertaa vuodessa tällaisen yhden päivän pal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2024 vp

kan menettää, vastaa se yhden prosentin ansiotason laskua. Fiksut työnantajatkin ovat kritisoineet tätä mallia, ja monella alalla se tulee johtamaan siihen, että tullaan sairaana töihin, mikä ei ole millään tavalla hyödyllistä.

Tämä on niitä järjettömmimpiä sosiaaliturvan leikkauksia, joka ei säästä valtion budjetista muuten yhtään euroa, koska tätähän ei rahoiteta valtion budjetista, eikä tämä sillä tavalla vaikuta velkaantumiseen tai muihin perusteisiin, joita olette täällä pitäneet esillä. Kysyn tästä: aiotteko peruuttaa tämän järjettömän esityksen? [Mauri Peltokangas: Fiksu lukee perustelut ennen kysymystä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.23 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sitä on mahdoton peruuttaa, kun siitä ei ole vielä valmisteluakaan käynnistetty. [Naurua] Se on kyllä vireillä, ja aivan kuten kysyjä sanoi, siitä voidaan sopia työehtosopimuksella tai työ sopimuksella toisin. Se, minkä takia se on tarkoitus säätää, liittyy siihen, että se on mahdollistava kirjaus, joka voidaan ottaa käyttöön niillä toimialoilla, joilla koetaan, että lyhyet poissaolot ovat olleet ongelma, ja siellä se on mahdollista käyttöön ottaa. Kuten kaikki tietävät, Ruotsissahan tämä on ollut hyvin pitkään jo käytössä. Mutta kuten sanoin, tämän asian osalta lainvalmistelu ei ole vielä alkanut. Alkaa todennäköisesti vasta ensi syksynä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

16.24 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri Purra, te mielellänne oikeutatte talouskuripolitiikkaanne nuorella sukupolvella. Nyt kuitenkin sekä teidän omat että Kelan arviot kertovat selkeästi, että nuori sukupolvi on se, joka kärsii leikkauksistanne eniten. Te leikkaatte sekä juuri nyt nuoruuttaan eläviltä että juuri niiltä tulevaisuuden nuorilta.

Vielä viime kaudella tässä istuntosalissa toistettiin ryhmästä toiseen, ettei 90-luvun laman virheitä ja syvää kärsimystä tuottanutta politiikkaa haluta toistaa. [Vasemmistoliiton ryhmästä: Nyt toistetaan!] Kysyisinkin ministeri Purralta: Miksi hallitus haluaa saksia ja leikkuulautoja heilutellen synnyttää nuorille sen sukupolvikokemuksen, ettei heistä välitetä eikä heitä nähdä? Miksi toistatte 90-luvun laman virheet, vaikka lupasitte ennen vaaleja, ettei pienituloisilta leikata?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.25 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tosiaan sosiaaliturvaministeri vastaa näistä sosiaaliturvaan liittyvistä asioista, mutta yleisesti totta kai voin kommentoida:

Siis kaikkia leikkauksia, joita me olemme tehneet ja tulemme tekemään, te vastustatte, ja on aivan selvää, että yleisesti julkisessa keskustelussa kaikkia leikkauksia vastustetaan. Olemme tähän totta kai varautuneita ja tottuneita, ja tulemme varmasti jatkamaan tätä keskustelua täällä salissa koko kauden ajan. Vastaavasti kaikkia mahdollisia veronkorotuksia ainakin jostakin suunnasta yhteiskuntaa tullaan vastustamaan. Tällaisessa tilanteessa se johtajuus, jota hallitus osoittaa, kun se haluaa korjata julkista taloutta myös sillä perusteel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2024 vp

la, että se ei välttämättä ole kansalaisten mielestä aina kannatettavaa politiikkaa, on mielestäni kuitenkin aika rohkeaa.

Kuten sanoin jo ensimmäisessä vastauksessani, hallitus joutuu tekemään sopeutustoimia hyvin laajasti, ja ainoastaan tietyt — sisäinen ja ulkoinen turvallisuus ja perusopetus — ovat toistaiseksi niiltä säästyneet.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Forsgrén, olkaa hyvä.

16.27 Bella Forsgrén vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Orpon hallitus toistaa useasti tätä narratiivia, että leikkaukset juuri pienituloisille olisivat tässä tilanteessa välttämättömiä. Näinhän ei tietenkään ole, vaan se kertoo ennemminkin hallituksen arvovalinnoista. [Eveliina Heinäluoma: Kyllä!] Hallitus tasapainottaa julkista taloutta lähtökohtaisesti juuri leikkaamalla vain pienituloisilta, ja samaan aikaan tehdään suurituloisille veronkorotuksia. [Eduskunnasta: Veronkevennyksiä!] — Veronkevennyksiä, kyllä, pahoittelut.

Suomen taloustilanne on vaikea, ja leikkauksilta ei pystytä välttymään, mutta ne tulisi tehdä sosiaalisesti oikeudenmukaisesti. Leikkauksien lisäksi keinovalikoimassa tulisi käyttää verotusta sekä investoida vahvemmin tulevaan osaamiseen, kuten koulutukseen. Olisinkin kiinnostunut kysymään siitä, kun tämä mielenkiintoinen perussuomalaisten narratiivi tästä pienituloisten muistamisesta on toistunut tällä viikolla teidän jäsenkirjeessä, jossa uutisoitiin, että perussuomalaisten puoluesihteerin perusteli lapsikorotusten poistoa muun muassa sillä, että se osuu maahanmuuttajaperheisiin. [Eduskunnasta: Oho!] Olisinkin kysynyt hallitukselta: onko teilläkin narratiivina tällainen aika vahvasti rasistinen ajatus, että juuri maahanmuuttajanuorilta ja -lapsilta halutaan leikata, [Eduskunnasta: Kokoomus voisi vastata tähän! — Välihuutoja oikealta — Perussuomalaisten ryhmästä: Todella menee överiksi!] varsinkin kun puhutaan Rasisminvastaisesta viikosta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.28 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suora vastaus kysymykseen: ei ole tällaista narratiivia, eikä todellakaan hallituksen politiikkaan mahdu ripaustakaan rasismia. [Välihuutoja] Tänään vietetään YK:n rasisminvastaista päivää, ja osallistuin pääministeri Petteri Orpon järjestämään pyöreän pöydän keskusteluun rasismin torjumisesta ja yhdenvertaisuudesta. Tämän keskustelun ytimessä oli viime kesänä käyty tärkeä tiedonantokeskustelu, ja tämä hallitus tulee toimimaan erittäin määrätietoisesti torjuakseen kaikkea rasismia tästä yhteiskunnasta.

Mitä tulee vielä keskusteluun sosiaaliturvasta ja veroratkaisuista, valtiovarainministeri kuvasi jo sen, että veroratkaisut ovat pöydällä, koska nyt tehtävät taloutta sopeuttavat toimet eivät tule riittämään ja on pakko tarkastella myöskin veroratkaisuja. Syy, miksi työn verotusta on pyritty keventämään, liittyy siihen, että se kannustaa työn tekemiseen, ja se on se linja, mitä hallitus haluaa edistää. Samanaikaisesti on korotettu sitten vastaavalla tavalla joitain haittaveroja.

Sosiaaliturvaan kohdistuvista leikkauksista vielä: edellisessäkin puheenvuorossa viitattiin nuoriin, ja haluaisin tuoda sen viestin, [Puhemies koputtaa] että me rakennamme selkeää yhteiskuntaa, jossa hyvinvointivaltio on kestävästi rahoitettu turvaverkkoinen myöskin nuorille sukupolville ja tulevaisuudessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 26/2024 vp

Kysymyksen käsittely päättyi.